

**İSTANBUL'UN EN
ÇOK KAZANAN
ESNAFI!**

İlaçın hammaddesini satan ve ilaç hazırlayan esnaf topluluğu olan aktarlar, Bizans döneminde dahi İstanbul'un en önemli, en çok kazanan esnafıydı ve bunlara tanınan kar oranı, kasap, balıkçı, fırıncı esnafının dört katıydı. İstanbul halkının ilaç ihtiyacını karşılayan aktarların tarihini Güven Bilge çizimleri ile anlattı.

İSTANBUL'UN EN ÇOK KAZANAN ESNAFI!





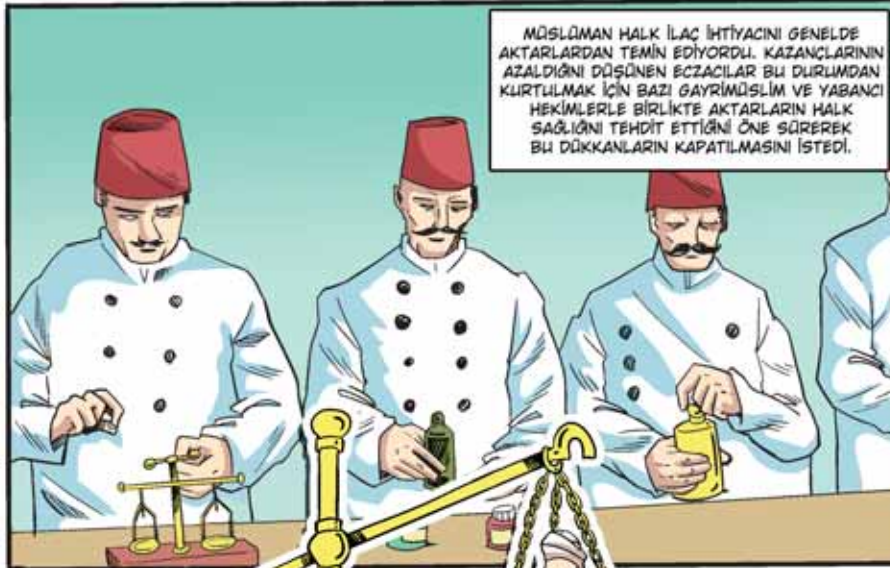
DÜKKANLARINI GENELDE KADIN HAMAMLARININ YANINDA AÇMAYI TERCİH EDEN BU AKTARLAR, İLAÇ VE BAHARATTAN BASKA KOZMETİK MALZEMELERİ, KLİMAŞ VE SAÇ BOYALARI DA SATAR; MALLARINIYSA MİSİR ÇARŞISINDAKİ AKTARLARDAN TEMİN EDERLERDİ.



BU AKTARLAR ARASINDA HALK SAĞLIĞINI TEHDİT EDEN TERTİPLER, ESRRAR, AFYON GİBİ İYİHİSTİRLİCULAR, BARUT GİBİ TEHLİKELİ MADDELER SATANLAR DA VARDI.



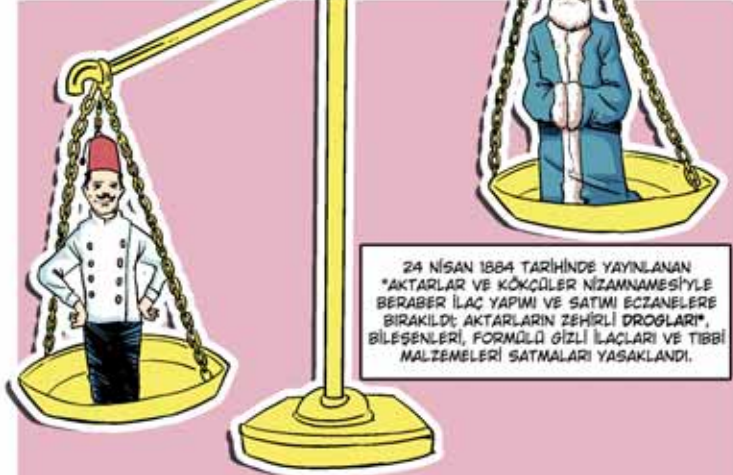
1850'Lİ YILLARDAN SONRA ECZANELERİN ÇOĞALMAYA BAŞLAMASI, HAZİR İLAÇLARIN YAYGINLAŞMASIYLA BERABER AKTARLAR İLE ECZACILAR ARASINDA BÜYÜK BİR REKABET YAŞANMAYA BAŞLANDI.



MÜSLÜMAN HALK İLAÇ İHTİYACINI GENELDE AKTARLARDAN TEMİN EDİYORDU. KAZANÇLARININ AZALDIĞINI DÜŞÜNEN ECZACILAR BU DURUMDAN KURTULMAK İÇİN BAZI GAYRİMÜSLİM VE YABANCI HEKİMLERLE BİRLİKTE AKTARLARIN HALK SAĞLIĞINI TEHDİT ETTİĞİNİ ÖNE SÜREREK BU DÜKKANLARIN KAPATILMASINI İSTEDİ.



BU DÖNEMDE MEKTEB-İ TIBBİYE-İ ASKERİYE BAŞKATİBİ OLAN MEHMET MUHTAR EFENDİ'NİN GAYRETLERİYLE AKTARLIĞIN TAMAMEN ORTADAN KALDIRILMASI ÖNLENDİ.



24 NİSAN 1884 TARİHİNDE YAYINLANAN "AKTARLAR VE KÖKÇÜLER NİZAMNAMESİ"YLE BERABER İLAÇ YAPIMI VE SATIMI ECZANELERE BIRAKILDI; AKTARLARIN ZEHİRLİ DROGLARI*, BİLEŞENLERİ, FORMÜLÜ GİZLİ İLAÇLARI VE TIBBİ MALZEMELERİ SATMALARINI YASAKLANDI.



BU NİZAMNAMEDEN SONRA AKTARLARIN SAYISI GÜNDEM GÜNE AZALMAYA BAŞLADI. ÇOĞU AKTAR DÜKKANI KAPADI, KALANLAR İSE "BAHARATÇI" VE "TOHUMCU" DÜKKANLARINA DÖNÜŞTÜ. AMA "İNCE AKTAR" ADI VERİLEN BAZI AKTAR DÜKKANLARI TEDAVİDE KULLANILAN MALZEMELERİ SATMAYI SÜRDÜRDÜ.

1983 YILINDA YAPILAN BİR İNCELEME SONUCUNDA "İNCE AKTARLARDA 100 KADAR BİTKİSEL, 50 KADAR DA HAYVANSAL VE SENTETİK DROG* ÇESİDİ OLDUĞU BELİRLENMİŞTİR.

*Doğal maddelerden elde edilen ve tedavi amacıyla kullanılan ilaç hammaddesi.